

## บทที่ 5

### สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง สัมฤทธิ์ผลการฝึกอบรมของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมหลักสูตรของพนักงานดับเพลิงขั้นต้นของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผล และเหตุปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคกรณีที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 217 คน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร โดยผ่านการตรวจสอบและพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.40 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธี F-test ที่ระดับของ probability (p) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

#### 5.1 สรุปผลการศึกษา

##### 5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ม.ศ.5) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีตำแหน่งเป็นพนักงานดับเพลิงปฏิบัติงานในหน่วยงานมาเป็นระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี และฝึกอบรมกับวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่มาเป็นจำนวน 1 ครั้ง โดยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดฝึกอบรมกับวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ในหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้น

### 5.1.2 สัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นของวิทยาลัย ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่

#### ความรู้เกี่ยวกับพนักงานดับเพลิงขั้นต้น

ความรู้เกี่ยวกับพนักงานดับเพลิงขั้นต้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพนักงานดับเพลิงขั้นต้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนความรู้เกี่ยวกับพนักงานดับเพลิงขั้นต้นต่ำสุดอยู่ที่ 8 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 19 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 14.3

#### สัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้น

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติตามหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นโดยรวมในระดับปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 81 หรือปฏิบัติทุกครั้ง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

**ด้านขั้นตอนการดับเพลิง** ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติตามหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นด้านขั้นตอนการดับเพลิงโดยรวมในระดับปฏิบัติร้อยละ 50 – 80 หรือปฏิบัติในระดับบางครั้ง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้ดังนี้ คือเมื่อได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าว และสถานที่เกิดเหตุ เมื่อปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการเช็ดยอดกำลังพลและเช็ควงเวียน และมีการประสานงานกับหน่วยดับเพลิงข้างเคียงหากสถานการณ์ฉุกเฉินเกินขีดความสามารถของตนเองตามลำดับ

**ด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย** ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติตามหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยรวมในระดับปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 81 หรือมีการปฏิบัติทุกครั้ง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้ดังนี้ คือ เมื่อถึงที่เกิดเหตุมีการสอบถามข้อมูลจากผู้อยู่ในเหตุการณ์และผู้อยู่บริเวณใกล้เคียง เมื่อปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการเช็ดยอดกำลังพลและเช็ควงเวียนเครื่องมือทุกชนิด และการประเมินความปลอดภัยบริเวณพื้นที่เกิดเหตุตัวอาคาร ตามลำดับ

### 5.1.3 การทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้ คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม นำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ไม่แตกต่างในสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตรเมื่อจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า

1. **ปัจจัยด้านอายุ** พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุแตกต่างกัน นำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องแตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ในขั้นตอนการดับเพลิง ขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และในภาพรวม และเมื่อทดสอบค่า LSD (ตาราง 4.15) แล้ว พบว่า ทั้งในด้านขั้นตอนการดับเพลิง ด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และในภาพรวม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่มากกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และไม่เกิน 30 ปี จากการค้นพบดังกล่าว เนื่องจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุ 31 – 40 ปี เป็นวัยกลางคนที่มีสภาพร่างกายที่แข็งแรง ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานดับเพลิงขั้นต้นนั้นมักจะมีการปฏิบัติที่ต้องใช้แรงกายอย่างมาก กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานมาบ้างแล้ว จะปฏิบัติได้ดีกว่ากลุ่มผู้ฝึกอบรมที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุมากกว่า 40 ปี

2. **ปัจจัยด้านระดับการศึกษา** พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน นำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องแตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ในด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย แต่ในด้านขั้นตอนการดับเพลิง และในภาพรวม พบว่า ไม่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ ) และเมื่อทดสอบค่า LSD (ตาราง 4.17) แล้ว พบว่า ด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่มากกว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า

3. **ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน** พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน นำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องไม่แตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ ) ในทุกๆ ด้าน

4. **ปัจจัยด้านจำนวนครั้งในการฝึกอบรม** พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีจำนวนครั้งในการฝึกอบรมแตกต่างกัน นำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องแตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) ในด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และในภาพรวม และเมื่อทดสอบค่า LSD (ตาราง 4.20) พบว่า ด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 1 ครั้ง และผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 2 ครั้ง มีการปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมมากกว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม 3 ครั้งขึ้นไป และในภาพรวมของสัมฤทธิ์ผล

การฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 1 ครั้ง มีการปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่น้อยกว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 2 ครั้ง ขณะเดียวกัน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 2 ครั้ง มีการปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมมากกว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม 3 ครั้งขึ้นไป

#### 5.1.4 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ดังนี้

**ด้านวิชาประกอบหลักสูตร** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการจัดฝึกอบรมบ่อยๆ และแจ้งให้ทางหน่วยงานทราบเพื่อจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ ควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาให้เข้ากับลักษณะพื้นที่ และความพร้อม และเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน และควรเน้นในการปฏิบัติจริงเพื่อนำมาใช้ในงานได้

**ด้านเนื้อหาสาระของวิชาการ** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระในบางวิชาน้อยเกินไป ควรมีระยะเวลาที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการนำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการฝึกอบรม เช่น CD, DVD เป็นต้น

**ด้านวิธีการฝึกอบรม** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรเน้นการปฏิบัติจริงมากกว่า การเน้นทฤษฎี และในการฝึกอบรมควรมีการประเมินความพร้อมของผู้อบรมแต่ละคน

**ด้านคุณสมบัติของวิทยากร** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า วิทยากรควรมีความรู้ความสามารถในทุกๆด้าน และควรมีเทคนิควิธีการที่ทันสมัยอยู่เสมอ

**ด้านการจัดสถานที่และการให้บริการ** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงสถานที่ฝึกปฏิบัติให้มีความสมจริง ปรับปรุงสถานที่ฝึกอบรมให้มีความกว้างขวาง และควรมีการปรับปรุงสถานที่พักให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

## 5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมหลักสูตรของพนักงานดับเพลิงขั้นต้นของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการปฏิบัติตามหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นด้านขั้นตอนการดับเพลิงระดับปฏิบัติทุกครั้งเกี่ยวกับเรื่องเมื่อได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าว และสถานที่เกิดเหตุ เมื่อปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการเช็คยอดกำลังพลและเช็คอุปกรณ์ และมีการประสานงานกับหน่วยดับเพลิงข้างเคียงหากสถานการณ์ลุกลามเกินขีดความสามารถของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อได้รับแจ้งเกิดเพลิงไหม้ ขั้นตอนเบื้องต้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบข่าวสารว่าเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ซึ่งบางครั้งอาจจะมีผู้ไม่ประสงค์ดีแจ้งข่าวเท็จ ซึ่งหากไม่มีการตรวจสอบก่อนการดำเนินการก็จะทำให้สูญเสียงบประมาณและเวลาในการปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันก็จะมีการประสานงานกับหน่วยงานดับเพลิงในพื้นที่ใกล้เคียงหากศักยภาพของหน่วยดับเพลิงไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ เนื่องจากในแต่ละองค์กรจะมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ดับเพลิงในจำนวนที่จำกัด ซึ่งหากเพลิงไหม้มีการขยายตัวหรือลุกลามจนไม่สามารถควบคุมได้ก็จะมีการประสานงานไปหน่วยงานที่อยู่ใกล้เคียงมาช่วยเหลือ ส่วนในประเด็นเมื่อปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการเช็คยอดกำลังพลและเช็คอุปกรณ์นั้น เป็นขั้นตอนการปฏิบัติขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงานที่ทุกครั้งเมื่อเสร็จภารกิจก็จะต้องมีการตรวจเช็คทั้งกำลังพลว่ามีใครได้รับบาดเจ็บหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด และอุปกรณ์ต่างๆ ว่าได้รับความเสียหายหรือชำรุดมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้ทำการซ่อมบำรุงหรือจัดหาเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลมีการปฏิบัติในเรื่องเมื่อเข้าเผชิญเหตุ (ดับเพลิง) ทำหน้าที่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง (PPE) ครบ และในการปฏิบัติงานทุกครั้งมีจำนวนคนครบทีม (6 คน) น้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากทั้งนี้เนื่องมาจากองค์กรแต่ละองค์กรมีงบประมาณและกำลังคนไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวได้

2. ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการปฏิบัติตามหลักสูตรพนักงานดับเพลิงขั้นต้นด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในระดับปฏิบัติทุกครั้ง เกี่ยวกับเรื่องเมื่อถึงที่เกิดเหตุมีการสอบถามข้อมูลจากผู้อยู่ในเหตุการณ์และผู้รอบรู้บริเวณใกล้เคียง เมื่อปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการเช็คยอดกำลังพลและเช็คอุปกรณ์เครื่องมือทุกชนิด และการประเมินความปลอดภัยบริเวณพื้นที่เกิดเหตุตัวอาคาร ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อถึงที่เกิดเหตุผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องรู้ข้อมูลเบื้องต้นก่อนว่าในที่เกิดเหตุเกิดจากสาเหตุใด มีใครอาศัยติดอยู่ในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้หรือพื้นที่ใกล้เคียงมีสารไวไฟหรือไม่ เพื่อที่จะประเมินสถานการณ์ในการให้ความ



ช่วยเหลือต่อไป ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสอบถามจากผู้อยู่ในเหตุการณ์และผู้อยู่บริเวณใกล้เคียงสถานที่เกิดเหตุ ส่วนประเด็นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับปฏิบัติบางครั้งคือเมื่อพบผู้บาดเจ็บมีการคัดกรองตามระดับสี และเลือกวิธีค้นหา (แบบหน้ากระดานหรือ แบบนาฬิกา) ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อเจอผู้ประสบภัยแล้วทางเจ้าหน้าที่ได้มีการส่งโรงพยาบาลทันที ในส่วนของการค้นหาผู้ประสบภัยนั้นเนื่องจากพื้นที่เกิดเหตุมีพื้นที่ไม่มากกว้างขวางมากนัก ทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการค้นหาแบบหน้ากระดานหรือ แบบนาฬิกา

3. จากผลการศึกษาการการนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ด้านขั้นตอนการดับเพลิง ด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และในภาพรวม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่มากกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และไม่เกิน 30 ปี จากการค้นพบดังกล่าว เนื่องจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุ 31 – 40 ปี เป็นวัยกลางคนที่มีความแข็งแรงและมีประสบการณ์เรียนรู้ข้อผิดพลาดมาบ้างแล้ว ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานดับเพลิงขั้นต้นนั้นจะมีการปฏิบัติที่ต้องใช้ร่างกายอย่างมาก กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี จึงปฏิบัติได้ดีกว่ากลุ่มผู้ฝึกอบรมที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอายุมากกว่า 40 ปี

ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมด้านขั้นตอนการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มากกว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า สาเหตุที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ปฏิบัติตามหลักสูตรที่มากกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับเพลิงกับวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมในกลุ่มการศึกษาระดับนี้ ถือเป็นไปตามคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และนอกจากนี้แล้วกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าว เป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้คัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นว่าสามารถเข้ารับการฝึกอบรมกับวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ได้ ทั้งนี้คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้กำหนดคือ ต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านจำนวนครั้งในการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 2 ครั้ง มีแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมด้านขั้นตอน

การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยมากกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 1 ครั้ง ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม 3 ครั้งขึ้นไป สาเหตุที่กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 2 ครั้ง มีแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติตามหลักสูตรการฝึกอบรมมากกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว 1 ครั้ง และ 3 ครั้งขึ้นไป เนื่องจาก ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้งนั้น เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกหลักสูตรพนักงานดับเพลิงที่ต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม 2 ครั้ง ดังนั้นจึงทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้ง รู้และเข้าใจในหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานดับเพลิงที่ดีจนเกิดทักษะและความชำนาญได้ ขณะที่ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมเพียง 1 ครั้ง ซึ่งการได้รับการฝึกอบรมเพียง 1 ครั้งยังไม่สามารถทำให้เกิดทักษะและความชำนาญได้มากนัก และสำหรับผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 3 ครั้งนั้น จะเป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับฝึกอบรมแบบไม่ต่อเนื่อง หรือเป็นหลักสูตรอื่นที่ไม่ซ้ำกับหลักสูตรพนักงานดับเพลิง ดังนั้นการที่จะทำให้เกิดทักษะและความชำนาญได้เท่ากับกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานดับเพลิงมาแล้วจำนวน 2 ครั้ง

จากผลการศึกษาการนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สรุปได้ว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และจำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมที่แตกต่างกันมีการนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวขัดแย้งกับผลการศึกษาของวรารักษ์ คำรงค์ (2546) ที่ได้ศึกษาเรื่องการติดตามผลการนำความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานภายหลังการฝึกอบรมทางไกล หลักสูตรการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และขัดแย้งกับวัฒนา ทาปลูก (2542: 64) ที่ทำการศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมการผสมปุ๋ยของเกษตรกร อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลในการฝึกอบรมการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองแต่อย่างใด ซึ่งความแตกต่างของการศึกษานี้ อาจจะเนื่องมาจากหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานดับเพลิงขั้นต้นนั้นเป็นหลักสูตรที่ต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความรู้เทคนิคทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ทางด้านวิทยาศาสตร์สำหรับการดับเพลิงเบื้องต้น และเป็นหลักสูตรที่ต้องมีการปฏิบัติจริง มีการจำลองเหตุการณ์จริงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ และปฏิบัติกับเหตุการณ์ที่จำลองได้จริง ขณะที่หลักสูตรการฝึกอบรมอื่น เป็นหลักสูตรที่ต้องมีอ่านตำรา อ่านคู่มือการปฏิบัติงาน แล้วจึงนำไปใช้จริง โดยมิได้จำลองเหตุการณ์ให้ปฏิบัติ ดังนั้นจึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันได้

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

#### 5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการกำหนดสัดส่วนของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เหมาะสม โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการสอบถามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความรู้เกี่ยวกับพนักงานดับเพลิงขั้นต้นในระดับปานกลาง และระดับน้อย เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นในการกระบวนการฝึกอบรมทางวิทยาลัยจึงควรเน้นในเรื่องของเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ทางด้านทฤษฎีให้มากยิ่งขึ้น

3. ภายหลังการฝึกอบรมวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ควรมีหลักสูตรทบทวนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น

4. จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมตามหลักสูตร ดังนั้นในกระบวนการจัดฝึกอบรมวิทยาลัยฯ ควรคำนึงปัจจัยดังกล่าวด้วย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

#### 5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ ว่ามีความต้องการฝึกอบรมในเรื่องใดบ้าง เพื่อทำให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ

2. ควรมีการศึกษาสัมฤทธิ์ผลการฝึกอบรมของวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตอื่นๆ เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงผลสำเร็จจากการฝึกอบรมในภาพรวมมากยิ่งขึ้น